

הצעת חוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022

הגדרות

1. בחוק זה –

"הכנסה חייבת" – הכנסה לאחר הניכויים שהותרו ממנה לפי כל דין ולפני הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין, למעט רווח הון;

ד ב ר י ה ס ב ר

וכדי לתת מענה לעסקים אשר נפגעו בעת התפשטות זן האומיקרון בחודשים ינואר ופברואר בשנת 2022, מוצע, בהתאם להצעת חוק זו, לקבוע מענק אשר יהווה סיוע כולל לעסקים בעד השתתפות בנוק הכלכלי שנגרם להם כתוצאה מהתפשטות זן האומיקרון (להלן – מענק סיוע). המודל המוצע בהצעת חוק זו מבוסס בעיקרו על המודל של המענק שניתן בעד השתתפות בהוצאות קבועות בחוק תוכנית הסיוע, בשינויים מסוימים שיפורטו להלן, לרבות הגדלת מקדמי נוסחת מענק הסיוע המביאה לכך שתינתן תוספת, בסכום החורג מעבר להוצאותיו הקבועות של העסק, עד תקרה של 15,000 שקלים חדשים, וזאת בשונה ממענק ההוצאות הקבועות שנקבע בחוק תוכנית הסיוע, שמטרתו הייתה לסייע בכיסוי הוצאות קבועות בלבד.

עם זאת, לנוכח העובדה כי ענייננו בהתפשטות תחלואה ממוקדת לאחר תקופה ממושכת שבה עיקר המשק חזר לפעילות כלכלית סדירה ואף צמח כאמור לעיל, מוצע למקד את מענק הסיוע לעוסקים בעלי כושר שרידות נמוך מלכתחילה, שההשפעה הכלכלית של זן האומיקרון מטבעה קשה יותר בעבורם. נוסף על כך, מוצע שלא לכלול בגדר עוסק שזכאי למענק הסיוע, עוסקים שמוזהים או נשענים על המדינה בדרך זו או אחרת וכן גופים שלפי התנאים שנקבעו עולה כי מצבם הפיננסי טוב דיו.

יצוין כי קבוצת הזכאים למענק הסיוע בהתאם להצעת חוק זו חורגת מזו אשר מקובל להתייחס אליה במערכת המס כאל עסק קטן, ואולם נשמר העיקרון שלפיו תחול מגבלה על הזכאות בהתאם לגודל, בהתאם לתכלית שצוינה לעיל.

סעיף 1 מוצע לקבוע הגדרות למונחים שונים המשמשים בחוק המוצע, בדומה לנעשה בחוק תוכנית הסיוע.

להגדרות "הכנסה חייבת" ו"הכנסה חייבת מעסק בשנת הבסיס" – מוצע לקבוע כי "הכנסה חייבת" תוגדר בדומה להגדרה המופיעה בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה).

כללי במהלך חודשים ינואר ופברואר בשנת 2022 חלה התפשטותו העיקרית של זן האומיקרון של נגיף הקורונה החדש (להלן – זן האומיקרון) בישראל. קצב התפשטות הזן היה גבוה מאוד באופן יחסי לזנים קודמים והביא לכך שקבוצה גדולה מהאוכלוסייה חלתה או שהתה בבידוד בהיקף גבוה לעומת גלי ההדבקה הקודמים. כתוצאה מכך, נפגעה למשך תקופה ממושכת הפעילות הכלכלית הסדירה של חלק מהעסקים, שעיקרה בפלח הצרכני, וזאת לאחר שנתיים שבהן הטילה הממשלה זמון לזמן הגבלות משמעותיות על פתיחת עסקים ועל התייצבותם של עובדים במקום עבודתם.

אומנם, ביצועי המשק הישראלי בתקופת התפשטות זן האומיקרון של נגיף הקורונה החדש, היו מוצלחים יחסית לשנים הקודמות שבהן התפשטו זנים אחרים של נגיף הקורונה החדש בישראל, בהיבטי שיעור התעסוקה ולפי נתוני גביית המסים. ואולם למרות שהיקפי הפגיעה הכלכלית נמוכים יותר מגלי ההתפשטות הראשונים של נגיף הקורונה החדש, ישנם עסקים שחוו ירידת מחזוריים במסגרת ההתמודדות עם ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון בחודשים ינואר ופברואר בשנת 2022.

עסקים שפעילותם נפגעה כאמור היו יכולים לצמצם את הוצאותיהם המשתנות, כגון רכישות מספקים ותשלומי שכר, ואולם ישנן הוצאות שלא יכלו להימנע מהן, ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל ומים וכדומה. על רקע זה נקבע בחוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – חוק תוכנית הסיוע), מתווה סיוע לעסקים קטנים ובינוניים להשתתפות בהוצאותיהם הקבועות.

נוסף על כך, בעסקים קטנים, היקפן של ההוצאות הקבועות ביחס למחזור העסקאות, גבוה יותר לעומת המצב בעסקים גדולים. ועל כן עסקים קטנים חשופים לפגיעה כלכלית בעת משבר בצורה משמעותית יותר וזקוקים לסיוע כדי לשרוד את ירידת המחזוריים האמורה. לנוכח האמור

"הכנסה חייבת מעסק בשנת הבסיס" – הכנסה חייבת לפי סעיף 2(1) לפקודה, בשנת הבסיס, לרבות דמי לידה המשתלמים לפי סימן ג' בפרק ג' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, וגמלה לשמירת היריון המשתלמת לפי סימן ה' בפרק ג' לחוק האמור, ולרבות תגמול בעד ימי שירות במילואים המשתלם לפי פרק י"ב לחוק האמור;

"הפרשי הצמדה וריבית" – כהגדרתם בסעיף 159א(א) לפקודה;

"זן אומיקרון" – זן אומיקרון Omicron (מספר B1.1.529) של נגיף הקורונה החדש Novel Coronavirus 2019-nCoV;

"חוק התוכנית לסייע כלכלי" – חוק התכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985³;

"חוק מס ערך מוסף" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁴;

"טובין", "עסק", "עסקה", "שירות" ו"שנת המס" – כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף;

"מוסד ציבורי זכאי" – מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9(ב2) לפקודה, שמתקיימים בו שני אלה:

(1) שלישי לפחות מהכנסתו בשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, לא היה מתמיכות ותרומות;

(2) עיקר הכנסתו בשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, התקבלה ממכירת שירותים או מוצרים שהתמורה בשלהם מתקבלת באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה;

"מחזור עסקאות" –

(1) לגבי מי שאינו מוסד ציבורי זכאי – מחזור עסקאות של עוסק, כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, למעט מכירות הוניות ועסקאות שדווחו בידי הקונה לפי סעיפים 20 או 21 לחוק מס ערך מוסף;

(2) לגבי מוסד ציבורי זכאי – הכנסה כהגדרתה בפקודה;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "מוסד ציבורי זכאי" – מוצע לקבוע כי מוסד ציבורי אשר יהיה זכאי למענק סיוע מכוח החוק המוצע, הוא מוסד ציבורי אשר שלישי לפחות מהכנסתו בשנת הבסיס לא היה מתמיכות ותרומות ועיקר הכנסתו בשנת הבסיס, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, התקבלה ממכירת שירותים או מוצרים שהתמורה בשלהם מתקבלת באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה, וזאת בדומה לתנאי הזכאות שנקבעו בחוק תוכנית הסיוע וכדי לייחד את המענק למוסדות אשר חוו פגיעה במכירתם ושירותים הניתנים בשגרה במסגרת פעילותם.

התשס"ח-2007, קרי הכנסה לאחר הניכויים שהותרו ממנה לפי כל דין ולפני הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין, למעט רווח הון, וזאת, כדי לשקף את הכנסתו הריאלית של העסק, להבדיל מהכנסתו לצורכי מס, שכוללת רכיבים שונים, לרבות פטורים שלהם תכליות ייעודיות שונות. ההגדרה המוצעת רלוונטית להגדרה "הכנסה חייבת מעסק בשנת הבסיס", שנדרשת לצורך קביעת תקרת רכיב הרווח על ידי מנהל רשות המסים בישראל או מי שהוא הסמיכו לעניין החוק המוצע (להלן – המנהל) בהגדרה "מקדם מענק סיוע" המוצעת בסעיף זה.

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

² ס"ח התש"ף, עמ' 298.

³ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁴ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

"מחזור עסקאות בשנת הבסיס" – מחזור עסקאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל על פי דין לגבי שנת הבסיס, ולעניין כל אחד מאלה, מחזור העסקאות כמפורט לציוד:

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה אחרי היום הראשון של שנת הבסיס – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, עד היום האחרון של שנת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת הבסיס ומוכפל ב־12;

(2) לעניין עוסק הרשום כשותפות לפי חוק מס ערך מוסף או עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק האמור – לפי מחזור העסקאות המאוחד של השותפות או של העוסקים הרשומים יחד, לפי העניין;

"מחזור עסקאות בתקופת הבסיס" – מחזור עסקאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל על פי דין לגבי כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה לפני יום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) עד יום כ"ג באדר א' התשע"ט (28 בפברואר 2019);

(2) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), מחולק במספר חודשי הפעילות בתקופה האמורה ומוכפל ב־2;

ד ב ר י ה ס ב ר

השפעה אפשרית של תקופה מסוימת שבה הפעילות העסקית הושפעה מהתפשטות הקורונה.

לנוכח האמור מוצע לקבוע כי "מחזור עסקאות בתקופת הבסיס" יוגדר כמחזור עסקאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל על פי דין לגבי כל אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה לפני יום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) עד יום כ"ג באדר א' התשע"ט (28 בפברואר 2019);

(2) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף), לפי העניין, עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), מחולק במספר חודשי הפעילות בתקופה האמורה ומוכפל ב־2;

להגדרות "מחזור עסקאות בשנת הבסיס", "מחזור עסקאות בתקופת הבסיס", "שנת הבסיס", "תקופת הזכאות" ו"תשומות שוטפות בשנת הבסיס" – מוצע לקבוע הגדרות שונות לתקופות הבסיס המשמשות לקביעת הזכאות למענק הסיוע וסכמו. ההגדרה "מחזור עסקאות בתקופת הבסיס" רלוונטית לחישוב ירידת המחזורים ביחס ל"תקופת הזכאות", שהיא מוגדרת כחודשים ינואר עד פברואר 2022, וכן לחישוב סכום המענק. ההגדרות "מחזור עסקאות בשנת הבסיס" ו"תשומות שוטפות בשנת הבסיס" משמשות לאומדן שיעור הרווחיות במקדם הסיוע וכן לקביעת הזכאות למענק הסיוע בהתאם לגודל העסק.

יצוין כי יש שוני בהגדרות באשר להגדרת תקופות הבסיס, הנסמכות כולן על ההגדרה "שנת הבסיס", במקרים שבהם עוסק החל בפעילותו במהלך שנת 2020, שבה פעילות עסקים הושפעה מהתפשטות נגיף הקורונה; כך תקופות הבסיס אשר יובאו בחשבון הן לצורך חישוב ירידת המחזורים ביחס לתקופת הזכאות והן ביחס למחזור העסקאות השנתי והתשומות השנתיות, יהיו ביחס לשנים 2020 ו־2021 יחד, וזאת כדי לקבל נתון ממוצע שיצמצם

(3) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) או מיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לפי המאוחר, עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021). מחולק במספר חודשי הפעילות בתקופה האמורה ומוכפל ב"2;

"המנהל" – מנהל רשות המסים בישראל או מי שהוא הסמיכו לעניין חוק זה;

"מקדם סיוע" – אחד מאלה:

(1) לגבי עוסק – הסכום המתקבל מצירוף של שני אלה:

(א) התוצאה המתקבלת מהכפלת 0.85 ביחס שבין שני אלה:

(1) סך כל התשומות השוטפות בשנת הבסיס, למעט תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף (להלן – תשומות ציוד), כפי שדווח לרשות המסים בישראל לפי דין;

(2) מחזור העסקאות בשנת הבסיס;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות, מחולק במחזור העסקאות בשנת הבסיס;

ד ב ר י ה ס ב ר

(1) סך כל התשומות בשנת הבסיס, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ושנוכה בשלהן מס תשומות בהתאם לחוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים בישראל באמצעות דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לרבות תשומות החייבות בשיעור מס ערך מוסף אפס ולרבות הוצאות שדווחו בדוח לפי סעיף 131 לפקודה שאינן תשומות;

(2) לגבי עסק שמקום רישומו בעיר אילת – סך כל התשומות בשנת הבסיס כפי שדווח בדוח השנתי שהוגש לפקיד השומה;

(3) לגבי עסק שפעילותו החלה לאחר יום 1 בינואר בשנת הבסיס – סך כל התשומות, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ונוכה בשלהן מס תשומות לפי חוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים לפי דין, מ"1 בחודש שלאחר תחילת הפעילות, מחולק במספר חודשי הפעילות ומוכפל ב"12.

להגדרות "מקדם סיוע" ו"מקדם מענק סיוע" – בסעיף 7(ז) להצעת חוק זו, מוצע לקבוע כי מענק הסיוע ישולם לעסקים שמחזור עסקאותיהם עולה על 300 אלף שקלים חדשים, בהתאם לנוסחה שכוללת מכפלה של מקדם ירידת מחזוריים (המשתנה בהתאם לגודלו של העסק). ב"מקדם מענק סיוע" וב"מחזור עסקאות בתקופת הבסיס", כפי שיוסברו להלן. נוסחה זו נועדה לשקף סיוע לעסק ממוצע, הכולל את כיסוי הוצאותיו הקבועות בתקופת הזכאות (שהיא, כאמור לעיל, החודשים ינואר עד פברואר 2022), בתוספת הכנסה חייבת שהעסק היה יכול לקבל, באופן מוערך, אלמלא התפשטות זן האומיקרון בתקופה האמורה, בהסתמך על נתוני החודשים

(3) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021) – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) או מיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לפי המאוחר, עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021). מחולק במספר חודשי הפעילות בתקופה האמורה ומוכפל ב"2.

במקביל, מוצע לקבוע כי "מחזור העסקאות בשנת הבסיס" יוגדר כמחזור עסקאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל על פי דין לגבי שנת הבסיס, ולעניין כל אחד מאלה, מחזור העסקאות כמפורט לצידו:

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה אחרי היום הראשון של שנת הבסיס – מחזור העסקאות שלו בתקופה שמיום 1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהגיש לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, עד היום האחרון של שנת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת הבסיס ומוכפל ב"12;

(2) לעניין עוסק הרשום כשותפות לפי חוק מס ערך מוסף או עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק האמור – לפי מחזור העסקאות המאוחד של השותפות או של העוסקים הרשומים יחד, לפי העניין.

עוד מוצע לקבוע כי "תשומות שוטפות בשנת הבסיס" יוגדרו כאחת מאלה, לפי העניין, למעט תשומות של עוסק בשל רכישת טובין או קבלת שירות מקרוב:

(2) לגבי עוסק שהוא מוסד ציבורי זכאי – הסכום המתקבל מצירוף של שני אלה:

(א) סך כל ההוצאות הקשורות למכירת שירותים או מוצרים המסופקים באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה, בשל שנת הבסיס;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות, מחולק במחזור העסקאות בשנת הבסיס;

(3) לגבי עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי הוראות סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף – הסכום שהיה מתקבל מצירוף של שני אלה, והכול אילולא היה העוסק רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר:

(א) התוצאה המתקבלת מהכפלת 0.85 ביחס שבין שני אלה:

(1) סך כל התשומות השוטפות בשנת הבסיס, למעט תשומות ציוד,

כפי שדווח לרשות המסים בישראל לפי דין;

(2) סכום מחזור עסקאותיו בשנת הבסיס;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות, מחולק בסכום הכנסתו בשנת הבסיס;

– “מקדם מענק סיוע”

(1) לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 300 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 1.5 מיליון שקלים חדשים – 0.4; המנהל רשאי לקבוע מקדם מענק סיוע אחר, לגבי עוסק כאמור בפסקה זו שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 1 מיליון שקלים חדשים, אם שוכנע כי המקדם לפי פסקה זו אינו משקף את ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלת עסק מסוג עיסוקו של העוסק, בתוספת הכנסתו החייבת מעסק לשנת הבסיס, מחולקת ב-6, ובלבד שלא תעלה על 15 אלף שקלים חדשים, והכול ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 0.4;

(2) לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 1.5 מיליון שקלים חדשים – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הסיוע, ולא יותר מ-0.4; המנהל רשאי לקבוע מקדם מענק סיוע אחר, לגבי עוסק כאמור בפסקה זו, אם שוכנע כי המקדם אינו משקף את ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלת עסק מסוג עיסוקו של העוסק, בתוספת הכנסתו החייבת מעסק שנת הבסיס, מחולקת ב-6, ובלבד שלא תעלה על 15 אלף שקלים חדשים, והכול ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 0.4;

(3) לגבי עוסק במסחר סיטונאי או קמעונאי בדלק – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הסיוע, ולא יותר מ-0.01;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם לכך מוצע לקבוע כי “מקדם סיוע” הוא הסכום המתקבל מצירוף של שני אלה:

(1) התוצאה המתקבלת מהכפלת 0.85 ביחס שבין שני אלה:

(א) סך כל התשומות השוטפות בשנת הבסיס, למעט תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף (להלן – תשומות ציוד), כפי שדווח לרשות המסים בישראל לפי דין;

המקבילים משנה קודמת (שנת הבסיס). כאשר התוספת האמורה המגלמת את ה-“הכנסה החייבת האבודה” לא תעלה על 15 אלף שקלים חדשים. חישבו זה נעשה, כאמור, בהסתמך על נתוני מחזור ותשומות העסק משנת הבסיס, שמהם מנוטרלות ההוצאות הנחסכות של העסק. לצורך כך, ההגדרה “מקדם סיוע” נועדה לשקף את ההוצאות הנחסכות וההגדרה “מקדם מענק סיוע” נועדה לשקף את חלק ההכנסה החייבת שמוצע לקבוע בבסיס למענק הסיוע, וזאת באמצעות נטרול ההוצאות הנחסכות מנותני העסק בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

(4) לגבי עוסק שבשנות המס 2021 ו-2022 חל עליו הפטור לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הסיוע, ולא יותר מ-0.055;

“סכום הוצאות השכר הנחסכות” – סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות בעבור כלל העובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום, שפוטרו או שעבודתם הופסקה בדרך אחרת, מוכפל ב-6;

“סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” – אחד מאלה, לפי העניין, ובלבד שהוא סכום חיובי:

(1) לגבי עוסק כאמור בפסקה (1) להגדרה “מחזור עסקאות בתקופת הבסיס” – סכום השווה לשכר העבודה ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור עסקאות בתקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בטופס 0102, בהפחתת שכר העבודה ששולם בתקופת הזכאות כפי שדווח לרשות המסים בטופס 0102, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25;

ד ב ר י ה ס ב ר

מקדם המענק עמד על 0.3 לכל היותר, מוצע כעת לקבוע כי הוא יעמוד על 0.4 לכל היותר.

להגדרות “סכום הוצאות השכר הנחסכות” ו”סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” – כאמור לעיל, ההגדרה “מקדם מענק סיוע” נועדה לשקף את חלק ההכנסה החייבת שמוצע לקבוע בבסיס למענק הסיוע, וזאת באמצעות נטרול ההוצאות הנחסכות מנתוני העסק בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

בהמשך לכך, במסגרת ההגדרה “מקדם הסיוע” יש להביא בחשבון את סכום הוצאות השכר הנחסכות, ככל שהיו כאלה. כדי להגיע לתוצאה זו, ברמה השנתית, מוצע לקבוע בהגדרה “סכום הוצאות השכר הנחסכות” כי יחושב שכר עבודה נחסך לחודשי תקופת הזכאות ויוכפל ב-6. לצורך כך מוצע לקבוע כי בעבור העוסקים שהחלו את פעילותם לפני שנת 2019 יהיה “סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” סכום השווה לשכר העבודה ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור עסקאות בתקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בישראל בטופס 0102, בהפחתת שכר העבודה ששולם בתקופת הזכאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל בטופס 0102, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25; וזאת, כדי לכלול הפרשות שנעשו לרכיבים סוציאליים כמו היסכון פנסיוני; לעוסקים אחרים, מוצע להתאים את דרך חישוב “סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” כך שיעשה שימוש בשכר עבודה חודשי ממוצע בתקופת הפעילות, מוכפל ב-2.

(ב) מחזור העסקאות בשנת הבסיס;

(2) סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק במחזור העסקאות בשנת הבסיס.

יצוין כי האמור לעיל מותאם לגבי מוסד ציבורי זכאי בהגדרתו המוצעת בהצעת חוק זו, כך שיובאו בחשבון ההוצאות השוטפות הנכללות בדוח השנתי אשר הוגש לפקיד השומה. לעניין איחוד עוסקים, יודגש כי הנתונים ייבדקו ברמת העוסק כאילו לא היה חבר באיחוד עוסקים.

במקביל, מוצע לקבוע כי “מקדם מענק סיוע” לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 300 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 1.5 מיליון שקלים חדשים, יעמוד על 0.4, ולעוסקים אחרים יעמוד על ההפרש שבין 1 למקדם הסיוע, אך לא יותר מ-0.4. המנהל יהיה רשאי לקבוע לעוסק מקדם אחר שאינו עולה על 0.4 אם שוכנע כי המקדם אינו משקף את ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלת עסק מסוג עיסוקו של העוסק, בתוספת הכנסתו החייבת מעסק שנת הבסיס מחולקת ב-6, ובלבד שלא תעלה על 15 אלף שקלים חדשים. מוצע לקבוע כי הסמכות האמורה תחול לגבי עוסקים שמחזור עסקאותיהם עולה על 1 מיליון שקלים חדשים.

כאמור בפתח הדברים, המקדמים שמוצע לקבוע מביאים למענק גבוה יותר מהמענק שנקבע בחוק תוכנית הסיוע. בהתאם לכך בעוד שבחוק תוכנית הסיוע כלל מקדם הסיוע מכפלה של 0.9 ביחס שבין התשומות של העסק למחזור העסקאות שלו, מוצע לקבוע כעת כי המכפלה תהיה בשיעור 0.85. במקביל, בעוד שבחוק תוכנית הסיוע

(2) לגבי עוסק כאמור בפסקאות (2) או (3) להגדרה "מחזור עסקאות בתקופת הבסיס" – סכום השווה לשכר העבודה הממוצע בתקופת הבסיס כפי שדווח לרשות המסים בטופס 50102, בהפחתת שכר העבודה ששולם בתקופת הזכאות, והתוצאה המתקבלת מוכפלת ב-1.25; לעניין זה, "שכר העבודה הממוצע בתקופת הבסיס" – שכר העבודה ששולם בתקופה שהובאה בחשבון לצורך חישוב מחזור עסקאות בתקופת הבסיס, מחולק במספר חודשי הפעילות שלו באותה תקופה ומוכפל ב-2;

"עוסק" – חייב במס כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, למעט כל אלה:

(1) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;

(2) קופת חולים;

(3) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;

(4) מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9(ב) לפקודה, למעט מוסד כאמור שהוא מוסד ציבורי זכאי;

(5) מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין המהווה מלאי עסקי בידו או מי שבשנות המס 2019 ו-2020 חל בחישוב הכנסתו סעיף 8א לפקודה, בשל עבודה ממושכת שמשך ביצועה עולה על שנה;

(6) מוסד פיננסי כמפורט להלן:

(א) תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981,⁵ לרבות תאגיד עזר כהגדרתו בחוק כאמור;

(ב) מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;⁶

(ג) חבר בורסה כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;⁷

(ד) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;⁸

ד ב ר י ה ס ב ר

שהוא גורם ריכוזי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013. נוסף על כך, מוצע להחריג עוסקים שחילקו דיבידנד בשנות המס 2020 או 2021 או בחודשים ינואר ופברואר 2022, וזאת מתוך נקודת הנחה שחברות אלה, שלהן רווחים זמינים לחלוקה, אינן זקוקות לרשת הביטחון מהסוג שמוצע להעניק בחוק המוצע.

כמו כן, מוצע להחריג עוסק אשר מחזור עסקאותיו בשנת 2021, בתוספת סכומי מענקים ששולמו לו באותה שנה לפי חוק תוכנית הסיוע ולפי חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, עולה על מכפלה של 1.1 במחזור עסקאותיו בשנת הבסיס, וזאת מתוך תפיסה שעוסקים כאמור תוגמלו בעבר, באופן שאינו מצדיק קבלת מענק נוסף בשל התפשטות זן האומיקרון.

להגדרה "עוסק" – בהתאם לסעיפים 2 ו-3 להצעת חוק זו וברומה למענק שנקבע בחוק תוכנית הסיוע, מוצע לקבוע כי מענק הסיוע יינתן ל"עוסק", קרי "חייב במס" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף. הגדרה זו כוללת בתוכה את כל נותני השירותים והסוחרים. מוצע להחריג מהגדרה זו לעניין הזכאות למענק הסיוע, גופים שמתוקצבים על ידי המדינה, במישרין או בעקיפין, וכן גופים שלממשלה בעלות מלאה או חלקית בהם, וזאת מתוך תפיסה שהם נשענים בדרך זו או אחרת על המדינה. כמו כן מוצע לשלול זכאות מחברות ממשלתיות, לנוכח השוני בינן לבין חברות עסקיות רגילות בשל בעלות המדינה במניותיהן והתרומה שיש למעורבות הממשלה על פעילותן, וכן את מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין שמהווה מלאי עסקי בידו.

עוד מוצע להחריג מההגדרה "עוסק" כל עסק שדיווח לרשות המסים על סגירתו בסמוך לתקופת הזכאות וכן מי

⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

⁷ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

⁸ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

(ה) מנהל קרן כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994⁹;

(7) תאגיד שהוקם בחוק או לפיו;

(8) גורם ריכוזי כהגדרתו בסעיף 3 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013¹⁰;

(9) חברה כהגדרתה בפקודה שחילקה דיבידנד בשנת 2020, בשנת 2021 או בתקופת הזכאות;

(10) עוסק שדיווח לרשות המסים בישראל על סגירת עסקו לפני תקופת הזכאות; לעניין זה, יראו גם עוסק שחלה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לצורך ייצור הכנסה בעסקו בשל הפסקת פעילות העסק, ודיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי תקופת הזכאות, כמי שדיווח על סגירת עסקו;

(11) עוסק שדיווח לגבי שלושת החודשים שלפני מועד תחילת תקופת הזכאות על מחזור עסקאות בשיעור אפס;

(12) עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2021, בתוספת סכומי המענקים ששולמו לו בשל אותה שנה לפי חוק התוכנית לסיוע כלכלי וחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007¹¹, עולה על מכפלה של 1.1 במחזור עסקאותיו בשנת הבסיס;

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה¹²;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה;

"שנת הבסיס" – אחת מאלה, לפי העניין;

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה לפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) – שנת 2019;

(2) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) – השנים 2020 ו-2021;

(3) לעניין עוסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021) – שנת 2021;

"תמיכות ותרומויות" – תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, תמיכה מאת רשות מקומית, או תרומויות;

"תקופת הזכאות" – התקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) עד יום כ"ז באדר א' התשפ"ב (28 בפברואר 2022);

"תשומות שוטפות בשנת הבסיס" – אחת מאלה, לפי העניין, למעט תשומות של עוסק בשל רכישת טובין או קבלת שירות מקרובו;

⁹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

¹⁰ ס"ח התשע"ד, עמ' 92.

¹¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(1) סך כל התשומות בשנת הבסיס, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ושנוכה בשלהן מס תשומות בהתאם לחוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים בישראל באמצעות דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לרבות תשומות החייבות בשיעור מס ערך מוסף אפס ולרבות הוצאות שדווחו בדוח לפי סעיף 131 לפקודה שאינן תשומות;

(2) לגבי עסק שמקום רישומו בעיר אילת – סך כל התשומות בשנת הבסיס כפי שדווח בדוח השנתי שהוגש לפקיד השומה;

(3) לגבי עסק שפעילותו החלה לאחר יום 1 בינואר בשנת הבסיס – סך כל התשומות, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ונוכה בשלהן מס תשומות לפי חוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים לפי דין, מיום 1 בחודש שלאחר תחילת הפעילות, מחולק במספר חודשי הפעילות ומוכפל ב־12.

עוסק זכאי למענק בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון, בסכום כאמור בסעיף 3 ובהתאם להוראות חוק זה (להלן – מענק סיוע), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) מחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 18 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 60 מיליון שקלים חדשים;

(2) מחזור עסקאותיו בשנת 2021 עולה על 18 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 60 מיליון שקלים חדשים;

(3) מחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות נמוך ממחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס בסכום העולה על 35% ממחזור העסקאות בתקופת הבסיס; בפסקה זו, "עסקה" – למעט מכר טובין או מתן שירות מאת עוסק לקרוב;

(4) הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (3) נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון;

(5) לא מתקיים לגביו אף אחד מאלה;

(א) הוא היה חייב בניהול פנקסים לשנת הבסיס או לשנת המס 2022 ולא ניהלם;

ד ב ר י ה ס ב ר

2019 או בתקופה מאוחרת יותר אם עסקו נפתח לאחר תחילת שנת 2019 (להלן – מחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס), בסכום העולה על 35% ממחזור העסקאות בתקופת הבסיס; יצוין כי לעניין זה, מוצע להחריג מההגדרה "עסקה", מכר טובין ומתן שירות מאת עוסק לקרוב, כהגדרתו בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה, וזאת מכיוון שעסקאות מסוג זה נתונות למניפולציה ומאפשרות ניצול לרעה של זכות לקבלת מענק בקלות. כאמור לעיל, החרגה מקבילה בצד ההוצאה לעסקאות שבין עוסק לקרובו נכללת בהגדרת "תשומות שוטפות בשנת הבסיס";

(3) הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (2) לעיל נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון;

(4) העוסק מילא את חובותיו בעניין ניהול פנקסי חשבונות כדין בשנת הבסיס ובשנת 2022;

(5) העוסק מילא את חובותיו בעניין דיווח כדין לרשות המסים לגבי פעולתו בתקופות הרלוונטיות.

סעיף 2 מוצע לקבוע קריטריונים לקביעת הזכאות למענק הסיוע, כפי שיפורט להלן:

(1) מחזור עסקאותיו של העוסק, גם בשנת הבסיס וגם בשנת 2021, עולה על 18 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 60 מיליון שקלים חדשים.

כאמור בפתח הדברים, הצורך במתן סיוע לעסקים גובר ככל שהעסק קטן יותר. בהצבת קריטריון זה מבוקש למקד את הסיוע לעסקים שלהם היקף מחזור עסקאותי משמעותי דיו מצד אחד, ומצד שני לעסקים בעלי כושר שרידות נמוך וכתוצאה מכך ההשפעה הכלכלית של זן האומיקרון עליהם קשה יותר. לפיכך, ועל רקע נקודת המוצא שלפיה הפגיעה הכלכלית בעסקים בחודשים ינואר ופברואר 2022 הייתה נמוכה יותר מתחילת התפשטות נגיף הקורונה החדש בישראל, מוצע להגביל את הזכות למענק הסיוע לעסקים אשר מחזור העסקאות שלהם אינו עולה על 60 מיליון שקלים חדשים;

(2) מחזור עסקאותיו של העוסק, בחודשים ינואר ופברואר 2022, נמוך ממחזור עסקאותיו בחודשים המקבילים בשנת

(ב) פנקסיו לשנת הבסיס או לשנת המס 2022 נקבעו כבלתי קבילים, בקביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור;

(6) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67, 67א או 71 לחוק מס ערך מוסף, לתקופה שהובאה בחשבון לעניין חישוב מחזור העסקאות בתקופת הבסיס ולתקופת הזכאות, או הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976¹³, לשנת הבסיס, לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף, ולגבי עוסק שבשנת המס 2022 חל עליו הפטור לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף – הוא הגיש דוח שנתי לשנת הבסיס בהתאם לסעיף 131 לפקודת מס הכנסה, אם היה חייב בהגשתו, עד יום הגשת תביעה לקבלת מענק לפי סעיף 4.

מענק הסיוע יהיה בסכומים המפורטים להלן: 3. סכום מענק הסיוע

- (1) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס אינו עולה על 50 אלף שקלים חדשים – 3,000 שקלים חדשים;
- (2) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 50 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 100 אלף שקלים חדשים – 3,750 שקלים חדשים;
- (3) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 100 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 150 אלף שקלים חדשים – 4,600 שקלים חדשים;
- (4) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 150 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 200 אלף שקלים חדשים – 5,400 שקלים חדשים;
- (5) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 200 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 250 אלף שקלים חדשים – 6,900 שקלים חדשים;
- (6) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 250 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים – 8,100 שקלים חדשים;
- (7) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 300 אלף שקלים חדשים – הסכומים המפורטים להלן, לפי העניין, ובלבד שלא יפחתו מ־8,600 שקלים חדשים ולא יעלו על 600 אלף שקלים חדשים:

(א) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 2(3) עולה על 35% ואינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

ד ב ר י ה ס ב ר

(5) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 200 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 250 אלף שקלים חדשים – 6,900 שקלים חדשים;

(6) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 250 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים – 8,100 שקלים חדשים;

(7) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 300 אלף שקלים חדשים – הסכומים המפורטים להלן, ובלבד שלא יפחתו מ־8,600 שקלים חדשים ולא יעלו על 600 אלף שקלים חדשים:

(א) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 35% ואינו עולה על 40% – סכום השווה למכפלה של 0.1 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

סעיף 3 מוצע לקבוע כי מענק הסיוע ישולם בסכומים המפורטים להלן:

(1) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס אינו עולה על 50 אלף שקלים חדשים – 3,000 שקלים חדשים;

(2) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 50 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 100 אלף שקלים חדשים – 3,750 שקלים חדשים;

(3) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת בסיס עולה על 100 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 150 אלף שקלים חדשים – 4,600 שקלים חדשים;

(4) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת הבסיס עולה על 150 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 200 אלף שקלים חדשים – 5,400 שקלים חדשים;

¹³ ק"ת התשל"ו, עמ' 946.

(ב) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 2(3) עולה על 40% ואינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ג) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 2(3) עולה על 60% ואינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ד) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 2(3) עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם מענק סיוע ובמחזור עסקאות בתקופת הבסיס.

4. (א) עוסק רשאי להגיש תביעה לקבלת מענק סיוע בעבור תקופת הזכאות, החל ביום ב' בסיוון התשפ"ב (1 ביוני 2022) עד תום 90 ימים ממועד זה.

(ב) המנהל רשאי לדחות את מועד התחילה להגשת התביעה למענק סיוע כאמור בסעיף קטן (א) לתקופה אחת שלא תעלה על 30 ימים אם מתקיימות סיבות שבשלהן לא ניתן להגיש את התביעה בטופס מקוון במועד האמור.

(ג) המנהל רשאי להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה כאמור בסעיף קטן (א) בתקופה נוספת, אחת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 180 ימים; קביעת המנהל על הארכה כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים בישראל.

(ד) תביעה לפי סעיף זה תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת מענק סיוע ולשם תשלום מענק סיוע לפי הוראות חוק זה.

5. (א) הגיש עוסק למנהל תביעה לקבלת מענק סיוע לפי הוראות סעיף 4, יקבע המנהל בהחלטה מנומקת את זכאותו של העוסק למענק ואת סכום המענק, בתוך 120 ימים ממועד הגשת התביעה.

(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העוסק, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף קטן (א), אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

ד ב ר י ה ס ב ר

להגשת התביעה למענק סיוע לתקופה אחת שלא תעלה על 30 ימים, אם מתקיימות סיבות שבשלהן לא ניתן להגיש את התביעה בטופס מקוון במועד האמור. עוד מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה בתקופה נוספת אחת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 180 ימים.

נוסף על כך, מוצע לקבוע כי תביעה לקבלת מענק סיוע תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת מענק הסיוע ולשם תשלומו.

סעיף 5 מוצע כי המנהל יקבע בהחלטה מנומקת את זכאותו של העוסק למענק סיוע ואת סכום המענק, לא יאוחר מתום 120 ימים ממועד הגשת התביעה לקבלת מענק. כמו כן מוצע להסמיך את המנהל, ביוזמתו או לפי דרישת העוסק, לתקן את קביעתו כאמור, אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

(ב) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 40% ואינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ג) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם מענק סיוע ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ד) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם מענק סיוע ובמחזור עסקאות בתקופת הבסיס.

סעיף 4 מוצע לקבוע כי עוסק רשאי לתבוע מענק סיוע בשל תקופת הזכאות, החל ביום ב' בסיוון התשפ"ב (1 ביוני 2022) עד תום 90 ימים ממועד זה. מוצע כי המנהל יהיה רשאי לדחות את מועד התחילה האמור

6. תשלום מענק סיוע
נקבעה זכאותו של עוסק למענק סיוע לפי הוראות סעיף 5, ישולם לו המענק בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות כאמור.
7. תשלום מקדמות
(א) לא הודיע המנהל לעוסק על החלטתו לפי הוראות סעיף 5(א) בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, ישלם לעוסק מקדמה בשיעור של 40% מסכום מענק הסיוע המגיע לעוסק, להנחת דעתו של המנהל.
- (ב) לא הודיע המנהל לעוסק על החלטתו לפי סעיף 5(א) בתוך 28 ימים מיום הגשת התביעה, ישלם, נוסף על המקדמה האמורה בסעיף קטן (א), מקדמה בשיעור של 20% מסכום מענק הסיוע המגיע לעוסק, להנחת דעתו של המנהל.
8. אופן תשלום מענק סיוע ומקדמות
מענק הסיוע והמקדמות לפי סעיפים 6 ו-7 ישולמו באמצעות רשות המסים בישראל על ידי זיכוי חשבון הבנק של העוסק שפרטיו היו בידי המנהל.
9. תשלום ביתר
(א) שולם לעוסק מענק סיוע, לרבות מקדמה, בסכום העולה על סכום המענק שהוא זכאי לו לפי חוק זה, יחזיר העוסק את ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום היתר) באמצעות רשות המסים בישראל, בתוך תשעים ימים מהיום שהמציא לו המנהל דרישה להחזר, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום היתר, מיום ששולם סכום היתר עד יום ההחזר.
- (ב) על סכום היתר ועל הפרשי ההצמדה והריבית כאמור בסעיף קטן (א) יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה)¹⁴, כאילו היו מס, וכן יחולו עליהם הוראות חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980¹⁵, כאילו היו חוב מס.
- (ג) סכום היתר יקוזו מכל סכום המגיע לעוסק לפי הוראות חוק זה ולפי הוראות חוק התוכנית לסיוע כלכלי.

ד ב ר י ה ס ב ר

תשלום ביתר, מוצע לקבוע כי העוסק יחזיר את סכום היתר, באמצעות רשות המסים בישראל, בתוך תשעים ימים מהיום שהמציא לו המנהל דרישה להחזר, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בסעיף 1 לחוק המוצע, וכי על סכום היתר ועל הפרשי ההצמדה והריבית יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה), כאילו היו מס, וכן יחולו עליהם הוראות חוק קיזוז מסים, התש"ם-1980, כאילו היו חוב מס. לעניין תשלום בחסר מוצע לקבוע כי סכום החסר ישולם לעוסק, באמצעות רשות המסים בישראל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, החל בתום 30 ימים מיום הגשת התביעה לתשלום החסר ועד יום התשלום.

עוד מוצע, בהקשר זה, לערוך תיקונים עקיפים בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, לעניין מענק סיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה לפי פרק ג' לאותו חוק, ובחוק תוכנית הסיוע לעניין מענק הסיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות ומענק סיוע בשל פגיעה ממושכת לפי אותו חוק, ולקבוע כי אלה יקוזו גם מסכומי מענק הסיוע בהתאם לחוק המוצע.

סעיפים מוצע לקבוע כי מענק הסיוע ישולם בהקדם ולא 6 עד 8 יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות למענק.

מוצע כי בהעדר הודעה של המנהל על החלטתו בעניין זכאותו של עוסק למענק הסיוע בתוך התקופות כמפורט להלן – תשלום לעוסק, בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, מקדמה בשיעור של 40% מסכום המענק המגיע לעוסק להנחת דעתו של המנהל, ובתוך 28 ימים מיום הגשת התביעה – תשלום לו מקדמה נוספת בשיעור 20% מסכום המענק כאמור.

מוצע כי מענק הסיוע והמקדמות לפי סעיפים 6 ו-7 לחוק המוצע, ישולמו באמצעות רשות המסים בישראל, על ידי זיכוי חשבון הבנק של העוסק שפרטיו היו בידי המנהל.

סעיפים מוצע לקבוע הוראות לעניין מקרה שבו שולם 9, 10, 19 לעוסק סכום מענק סיוע שהוא גבוה מהסכום 20 שהוא זכאי לו (להלן – תשלום ביתר). ולעניין מקרה שבו שולם לעוסק סכום מענק סיוע שהוא נמוך מהסכום שהוא זכאי לו (להלן – תשלום בחסר). לעניין

¹⁴ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374.

¹⁵ ס"ח התש"ם, עמ' 50.

10. תשלום בחסר שולם לעוסק מענק סיוע בסכום הנמוך מסכום המענק שהוא זכאי לו לפי חוק זה, ישולם לעוסק ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום החסר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום החסר, החל בתום 30 ימים מיום הגשת התביעה עד יום תשלום סכום החסר.
11. קנס בשל הגשת תביעה ביתר (א) בסעיף זה, "סכום ההפרש" – ההפרש שבין סכום מענק הסיוע שכלל עוסק בתביעה שהגיש לפי סעיף 4, לבין סכום מענק הסיוע שהמנהל קבע שהוא זכאי לו לפי הוראות סעיף 5.
- (ב) עוסק שסכום ההפרש לגביו עולה על 50% מסכום מענק הסיוע שכלל בתביעה שהגיש לפי סעיף 4, ולא הוכיח להנחת דעתו של המנהל שלא התרשל בעריכת התביעה שהגיש, יהיה חייב בקנס בשיעור של 30% מסכום ההפרש.
12. פטור מס ערך מוסף מענק לפי חוק זה לא ייחשב לחלק ממחיר עסקאותיו של עוסק לפי סעיף 12 לחוק מס ערך מוסף.
13. (א) (1) הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע למענק סיוע לפי חוק זה, רשאי להגיש השגה לעובד רשות המסים בישראל שהמנהל הסמיכו לשם כך בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה; החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 180 ימים.
- (2) השגה תוגש בטופס מקוון שיקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת טענותיו של מבקש מענק הסיוע ועמידתו בתנאי הזכאות למענק.
- (3) העובד המוסמך להחליט בהשגה רשאי לדון ולהכריע בה על פי טענות וראיות שיוגשו בכתב.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 11 לצורך מניעת ניצול לרעה של מתן מענק הסיוע, מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי להטיל קנס בשיעור 30% מהגירעון שנוצר לעוסק בגין פערים שנמצאו בין סכום מענק הסיוע הנתבע לבין סכום מענק הסיוע שנקבעה לגביו הזכאות, והכול אם נמצא כי העוסק התרשל בעריכת התביעה. מדובר בשיעור קנס גבוה יותר משיעור הקנס שנקבע בחוק תוכנית הסיוע, בין השאר על רקע העובדה שהיקף הפגיעה הכלכלית בשל התפשטות זן האומיקרון נמוך יותר בהשוואה לפגיעה שנגרמה בתחילת התפשטות נגיף הקורונה בישראל, ובהתאם ההסתברות לניצול לרעה של מתווה מענק הסיוע, בין באמצעות ירידת מחזורים שאינה נובעת מהתפשטות זן האומיקרון ובין מסיבות אחרות, גדולה יותר.
- סעיף 12 בדומה לקבוע לעניין מענקים שניתנו מכוח חוק תוכנית הסיוע, מוצע לקבוע כי מענק הסיוע לפי החוק המוצע לא יחויב בתשלום מס ערך מוסף.
- סעיפים מוצע לקבוע הוראות שונות לעניין אכיפה, 13 ו-16 השגה, ערעור והוראות תפעול שונות הנוגעות לתשלום מענק הסיוע. בין השאר, מוצע לקבוע כי מנגנוני ההשגה והערעור שנקבעו בחוק תוכנית הסיוע לעניין תשלום המענק לפי החוק האמור
- יוסיפו לחול גם לעניין מענק הסיוע בהתאם לחוק המוצע. כך מי שרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע למענק סיוע לפי החוק המוצע, רשאי להגיש, באמצעות טופס מקוון שייקבע, השגה לעובד רשות המסים שהמנהל הסמיכו לשם כך בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה. מוצע כי החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 180 ימים. עוד מוצע כי על החלטה בהשגה על מענק סיוע לפי החוק המוצע יהיה ניתן לערור לפני ועדת הערר שהוקמה לפי סעיף 21 לחוק תוכנית הסיוע, בהתאם להוראות הקבועות בסעיף האמור ולתקנות שהותקנו לפיו. זאת, לנוכח העובדה כי הוועדה האמורה היא טריבונל משפטי קיים שהוקם לשם טיפול בעררים על מענק ההשתתפות בהוצאות קבועות שניתן לפי חוק תוכנית הסיוע, ומשכך צברה ניסיון בטיפול בעררים על החלטות בעניין מענקים שניתנו בקשר להשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף קורונה.
- לצורך כך, עוד מוצע לערוך תיקון עקיף בפרט 28 בתוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, שיקבע כי על החלטת ועדת הערר לפי סעיף 13(ב) לחוק המוצע יהיה ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים, בדומה לקבוע כיום לעניין ערעור על החלטת ועדת ערר לפי סעיף 21 לחוק תוכנית הסיוע.

(ב) על החלטה בהשגה לפי סעיף קטן (א) ניתן לערור לפני ועדת ערר שהוקמה לפי סעיף 21 לחוק התוכנית לסיוע כלכלי, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לערור ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו; ההוראות לפי סעיף 21 לחוק התוכנית לסיוע כלכלי יחולו לעניין ערר לפי סעיף קטן זה.

14. (א) עוסק שהגיש תביעה למענק בטופס לפי סעיף 4 ומסר בה פרטים לא נכונים לגבי תנאי הזכאות הקבועים בסעיף 2(1), (2), (3) ו-5, דינו – מאסר שנה.
- (ב) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי מי שהוסמך לפי סעיף 227 לפקודה לעשות שימוש בסמכויות הנתונות לו בסעיף 227(1) ו-2 לפקודה לשם מניעת עבירות לפי חוק זה או לשם גילויין.
15. כדי להבטיח את יצועו של חוק זה, רשאי המנהל לעשות שימוש בסמכויות הנתונות לפקיד שומה לפי סעיפים 135(4) ו-135א(א) לפקודה.
16. סעיף 236 לפקודה יחול על ייצוג עוסק לעניין חוק זה, בשינויים המחוייבים.
17. על המצאת הודעות לפי פרק זה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודה.
18. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁶, בתוספת השנייה, בפרט 28, בסופו יבוא "לרבות ערעור לפי הסעיף האמור כפי שהוחל בסעיף 13(ב) לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022".

ד ב ר י ה ס ב ר

"כדי להגיע לידיעה מלאה בדבר הכנסות של אדם –

....

(4) רשאי פקיד השומה להזמין כל אדם שיש לו קשר עסקי עם הנישום והיכול, לפי דעתו, להעיד בענין ההכנסה שיתייצב לפניו ולחקור אותו בשבועה או שלא בשבועה, ולדרוש מאדם כאמור למסור לו מסמכים הנוגעים לאותה הכנסה, ובלבד שפקיד או מורשה או עובד של הנישום או כל אדם אחר המועסק בעניינו על יסוד של מהימנות אישית לא יחקר אלא על פי דרישתו של הנישום וכן לא יחקר פקיד השומה מיזמתו הוא בן זוגו של החייב במס, ילדיו או הוריו."

סעיף 135 לפקודת מס הכנסה, שעניינו סמכות לדרוש ידיעות על ספקים ולקוחות, קובע, בסעיף קטן (א) שבו, כך:

"(א) בעל עסק או משלח יד חייב, אם דרש זאת ממנו פקיד השומה, למסור לפקיד השומה ידיעות ומסמכים בנוגע לקשריו העסקיים עם ספקיו, לקוחותיו או מי שיש לו אתו קשרים עסקיים, אף על פי שידיעות ומסמכים אלה אינם דרושים לבירור הכנסתו הוא; ואולם אם הודיע לפקיד השומה תוך 15 יום מיום קבלת הדרישה, כי הדבר כרוך בעבודה מנהלית רבה, חייב הוא לאפשר לפקיד השומה לאסוף בעצמו את הידיעות והמסמכים האמורים."

נוסף על כך מוצע להחיל את סעיף 236 לפקודת מס הכנסה לעניין רשות לייצג עוסק לפי פרק זה ואת סעיף 238 לפקודת מס הכנסה לעניין המצאת הודעות לפי פרק זה.

סעיף 14 מוצע לקבוע עבירה וזה לעבירה שנקבעה בחוק תוכנית הסיוע, שלפיה עוסק שהגיש תביעה למענק בטופס לפי סעיף 4 לחוק המוצע ומסר בה פרטים לא נכונים לגבי תנאי הזכאות הקבועים בסעיף 2(1), (2), (3) ו-5 לחוק המוצע, דינו – מאסר שנה.

במקביל מוצע לקבוע סמכויות חקירה במקרה של חשד לביצוע עבירה, למי שמוסמך לחקור עבירות לפי סעיף 227 לפקודת מס הכנסה, אם התעורר חשד לביצוע עבירה לפי החוק המוצע.

סעיף 15 מוצע כי המנהל יהיה רשאי לעשות שימוש בסמכויות להשיג ידיעות הנתונות לפקיד שומה לפי סעיפים 135(4) ו-135א(א) לפקודת מס הכנסה, כדי להבטיח את ביצועו של החוק המוצע. מדובר בסמכויות המופעלות בשגרה במשרדי מס הכנסה על ידי פקידי שומה (או על ידי מנהל רשות המסים בהתאם לסמכותו לפי סעיף 230 לפקודת מס הכנסה), לצורך ביצוע אפקטיבי של תפקידם לפי פקודת מס הכנסה.

סעיף 135 לפקודת מס הכנסה, שעניינו סמכות לדרוש ידעות, ידיעות פנקסים וכו', קובע כך:

¹⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשפ"ב, עמ' 811.

19. בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007¹⁷, בסעיף 18לג, במקום "כאילו היה חוב מס" יבוא "כאילו היה חוב מס, והוא יקוזז מכל סכום המגיע לעוסק לפי חוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022".
20. בחוק התוכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020¹⁸, בסעיף 16(ג), בסופו יבוא "ולפי הוראות חוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022".
- תיקון חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה)
- תיקון חוק התוכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה)

¹⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשפ"ב, עמ' 257.

¹⁸ ס"ח התש"ף, עמ' 298; התשפ"א, עמ' 388.